

Brüssel, 23. mai 2022
(OR. fr)

9179/22

COMPET 344
IND 176

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	<i>Konkurentsivõime nõukogu 9. ja 10. juuni 2022. aasta istungi ettevalmistamine</i> Euroopa strateegiliste tööstusökosüsteemide vastupanuvõime tugevdamine <i>Poliitiline mõttevahetus</i>

Delegatsioonidele edastatakse lisas eesistujariigi märkus, milles käsitletakse Euroopa strateegiliste tööstusökosüsteemide vastupanuvõime tugevdamist, pidades silmas 9. juunil 2022 toimuvat poliitilist mõttevahetust konkurentsivõime nõukogus.

Euroopa strateegiliste tööstusökosüsteemide vastupanuvõime tugevdamine*Poliitiline mõttevahetus***Eesistujariigi märkus****Lühemas perspektiivis meie sõltuvuse vähendamine ja pikemas perspektiivis meie vastupanuvõime tugevdamine**

Järjestikused kriisid, millega liit peab tegelema, nõuavad põhjalikku tööd, et tugevdada Euroopa majanduse ja strateegiliste ökosüsteemide vastupanuvõimet, pidades samal ajal silmas meie muutuvaid vajadusi seoses rohe- ja digipöörde rakendamisega.

Venemaa agressioon Ukrainas, mis toob lisaks energiaküsimustele esile meie teatavate tarneahelate haavatavuse, rõhutab vajadust võtta selles valdkonnas otsustavaid liidu meetmeid. Haavatavus puudutab eeskätt selliseid tooraineid nagu alumiinium, vanaadium, teatavad haruldaste muldmetallide kontsentratsioonid ja pallaadium, mis on Euroopa eri tööstusökosüsteemide kriitilise tähtsusega sisendid, samuti selliseid vääriskaase nagu neon, mida kasutatakse pooljuhtide tootmisel ja mille maailma kogutoodangust 70% tarnib Ukraina.

Riigipead ja valitsusjuhid seadsid need küsimused 11. märtsi 2022. aasta Versailles' deklaratsioonis liidu töö keskmesse. Euroopa Ülemkogu kutsus oma 25. märtsi 2022. aasta järel dustes¹ üles jätkama tööd „avatuma ja kindlama majandusliku baasi loomise osas, eelkõige vähendades meie strateegilisi sõltuvusi kõige tundlikumates valdkondades, nagu kriitilise tähtsusega toorained, pooljuhid, tervis, digivaldkond ja toit, ning järgides ambitsioonikat ja jõulist kaubanduspoliitikat ja soodustades investeerimist“ ning kaotama „järk-järgult niipea kui võimalik oma sõltuvuse Venemaa gaasi-, nafta- ja söeimpordist, nagu on ette nähtud Versailles' deklaratsioonis“. Kooskõlas eelmistel eesistumisperioodidel ja käesoleval poolaastal juba peetud aruteludega on väga tähtis, et konkurentsivõime nõukogul oleks Euroopa Ülemkogu suuniste rakendamisel oluline roll.

Alates tervishoiukriisi algusest 2020. aasta märtsis on tehtud olulist tööd küsimustes, mis puudutavad Euroopa strateegilisi sõltuvusi ja nende mõju tööstusökosüsteemidele, kusjuures praegune majandus-, geopoliitiline ja tarnekriis on seda probleemi võimendanud. Näiteks pakkus Euroopa Komisjon välja mitmesuguseid meetmeid oma 2020. aasta märtsi tööstusstrateegias,² mida ajakohastati 2021. aasta mais³. Tehtavasse töösse on oma panuse andnud ka alates 2020. aasta suvest rakendatav taasterahastu „NextGenerationEU“, 2021. aasta veebruaris algatatud kaubanduspoliitika läbivaatamine,⁴ tööstuse kestliku ümberkujundamise kiirendamine paketiga „Eesmärk 55“⁵ ja digikümnen di teatistes 2030. aastaks kehtestatud digivaldkonna arvulised eesmärgid⁶.

¹ EUCO 1/22.

² Dok 6782/20.

³ Dok 8553/21.

⁴ Dok 6308/21.

⁵ Dok 10849/21.

⁶ Dok 6974/21.

Samuti on liit teinud Euroopa Ülemkogu taotlusel⁷ haavatavuste analüüsi. Komisjon esitas Euroopa strateegiliste sõltuvuste analüüsi 2021. aasta mais ning ajakohastas seda 2022. aasta veebruaris⁸.

Euroopa Liidul on seega olemas faktid, millele tuginedes võtta sihipäraselt ja proportsionaalselt oma tööstus- ja regulatiivmeetmeid.

Nõukogus ja käesoleval eesistumisperioodil korraldatud mitteametlikel kohtumistel tehtud töö käigus on hakatud muutma neid prioriteete selgeteks, ambitsioonikateks ja realistlikeks Euroopa eesmärkideks, mis tuleb strateegilistes tööstusökosüsteemides 2030. aastaks saavutada. Euroopa digikümnnendi raames on seatud selge eesmärk pooljuhtide osas, käimas on algatused tervishoiu- ja digisektoris ning põllumajandus- ja toidutootmissektoris ning komisjon on oma REPowerEU teatises esitanud ambitsioonika energiakava. Euroopa eesmärkide saavutamiseks on vaja hinnata vajadust seonduvate avaliku ja erasektori investeeringute järele ning määrata kindlaks kohandused, mis tuleb õigusraamistikus teha, et luua selliste investeeringute jaoks piisavad stiimulid. Sellesse tegevusse tuleb aktiivselt kaasata kõik sidusrühmad.

See töö nõuab ka laiemat lähenemisviisi, mis hõlmab siseturu ja selle süvendamise eri mõõtmeid, meie tarnetes Euroopa sotsiaalsete, kliima- ja keskkonnaväärtuste tagamist, võrdsete võimalustega seotud küsimusi ja strateegiliste partnerluste arendamist maailma teiste piirkondadega.

⁷ EUCO 13/20.

⁸ Dok 6506/22.

Versailles' deklaratsiooni rakendamine: kriitilise tähtsusega toorainete küsimus

Toorainete tarnete olukord liidus on väga ebakindel: Euroopa strateegiliste sõltuvuste esimese analüüsi kohaselt tootsime me 2021. aastal ise vähem kui 2% toorainetest, mida on vaja selliste toodete jaoks nagu akud ja patareid, tuulegeneraatorid või robotikatooted. Euroopa tööstusökosüsteemid on aga suuresti toorainepõhised. Need strateegilised sõltuvused kanduvad seega edasi teistesse Euroopa majanduse võtmesektoritesse, nagu auto- ja elektroonikatööstus.

Euroopa Komisjon on selles valdkonnas juba meetmeid võtnud, eeskätt algatades 2020. aasta septembris toorainete tegevuskava ja luues Euroopa tooraineliidu (ERMA). Kõnealune tooraineliit tegi kaevandus-, rafineerimis- ja ringlussevõtuvõimsuse arendamise valdkonnas kindlaks 28 projekti, millega seotud investeeringud on kokku 12 miljardit eurot. Aasta alguses teatas tooraineliit 400 miljoni euro suuruse avaliku ja erasektori investeerimisfondi loomisest elektrisõidukite akude toorainete jaoks.

Vastavalt nõukogus tehtud tööle võiks koos kaaluda, et igale toorainele, mis kuulub komisjoni poolt määratletud 30 kriitilise tähtsusega tooraine hulka, seatakse 2030. aastaks valdkonnaülene eesmärk, mis võiks katta miinimummäära, näiteks 30% ulatuses meie vajadused liidusisese esmase ja teise tootmise kaudu. Samuti võiks kaaluda eesmärki vähendada toorainete kaevandamise ja/või rafineerimise puhul meie sõltuvust välistest üksikutest tarneallikatest.

Selle eesmärgi saavutamiseks peab liit tegema rohkem ja kasutama kõiki tema käsutuses olevaid vahendeid, investeerides ühiselt järgmistesse tegevustesse: i) Euroopa toorainete kaevandamise ja töötlemise suutlikkuse arendamine, eelkõige ERMA poolt kindlaks määratud projektide kaudu; ii) ringmajanduse, ringlussevõtu, asendamise ja innovatsiooni alaste lahenduste toetamine; iii) Euroopa-väliste tarnete kindlustamine, sõlmides välismaal strateegilisi partnerlusi ja tehes seal investeeringuid; iv) keskkonnaväärtuste austamine nii kohaliku kaevandamise kui ka impordi puhul.

Komisjon teatas 18. mail 2022 avaldatud REPowerEU teatistes ka oma tööst tooraineid käsitleva seadusandliku ettepanekuga, mille eesmärk on tugevdada Euroopa väärtusahelat, määrares kindlaks loodusvarad, arendusprojektid ja toorainete kaevandamise ning tagades samal ajal keskkonnakaitse kõrge taseme ja ringmajanduse edendamise.

Arutelupunktid

Neid asjaolusid arvesse võttes palutakse ministritel esitada oma seisukohad järgmistes küsimustes.

- *Millised on prioriteetsed meetmed, mis tuleb rakendada, et jätkata Versailles' deklaratsiooniga seotud tööd ning seada konkreetseid Euroopa tasandi eesmärgid seoses tootmisega ja meie sõltuvuste vähendamisega kuues strateegilises sektoris?*
 - *Võttes arvesse tooraineid käsitleva tulevase seadusandliku algatuse väljakuulutamist ning meie kasvavat vajadust rakendada rohe- ja digipööret, milliseid tegevussuundi toetate, et arendada Euroopas esmast ja teisest tootmist ning tugevdada kriitilise tähtsusega toorainete Euroopa-väliste tarnete kindlust?*
-